

ГОДИШНО ОПОВЕСТЯВАНЕ 2018 ГОДИНА

ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ.70, АЛ.3 ОТ ЗКИ И НА ОСНОВАНИЕ ГЛАВА ОСМА НА РЕГЛАМЕНТ 575/2013 ОТНОСНО ПРУДЕНЦИАЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ И ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ И ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 648/2012

Инвестбанк АД (Банката) е регистрирана в Република България, с адрес на управление – гр. София, бул. “България” 85. Има издаден пълен лиценз № 364/01.12.1994 г., потвърден с № Б 18-А/2004 г. за извършване на банкова дейност в страната и чужбина, актуализиран със Заповед на БНБ № РД22-0844/07.05.2007г. на основание чл.2, ал.1, и ал.2 и чл.13, ал.1 от Закона за кредитните институции и Заповед на БНБ №РД22-2261/16.11.2009 г. на основание параграф 35 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за кредитните институции (ДВ бр.24/2009 г.). Инвестбанк АД е член на Българска фондова борса, Централен депозитар, Асоциация на банките в България, SWIFT и е пълноправен член на MasterCard и VISA Europe.

Инвестбанк АД е част от Холдинг със смесена дейност по смисъла на §1 т.13. от допълнителните разпоредби на Закона за кредитните институции. Банката е дъщерно дружество от холдинговата структура на “Феста Холдинг” АД, което дружество е и основен акционер, притежаващо 55,36% от капитала на Банката към 12.2018г. В състава на холдинга са включени дружества, извършващи дейности по ЗКИ (Банката), по ТЗ – хотелиерство, изкупуване на селскостопанска продукция, преработка на същата и производство, по ЗЗД - доброволно здравно осигуряване.

Акционерната структура на “Инвестбанк” АД към 12.2018 год. е, както следва:

№	Акционерна структура на Инвестбанк	% дялово участие
1	Феста Холдинг АД	55,36
2	Адил Саид Ахмед Ал Шанфари	31,65
3	Петя Иванова Баракова-Славова	12,46
4	Други юридически и физически лица	0,53
	Общо:	100,00

Към 12.2018 регистрираният и внесен акционерен капитал е в размер на 131 667 хил. лв.

Инвестбанк АД не притежава квалифицирани дялови участия в други дружества по смисъла на ЗКИ §1, т.6 от допълнителните разпоредби.

Инвестбанк АД е акционерно дружество с двустепенна система на управление - Надзорен съвет и Управителен съвет. Надзорният съвет (НС) избира членовете на Управителния съвет (УС), одобрява Изпълнителните Директори и определя тяхното възнаграждение.

Валута на представяне и дата на отчет

Всички суми в оповестяването са в хиляди лева. Представените данни са актуални към 31.12.2018г.

Обхват и методи на консолидация

Настоящото оповестяване е изготвено на неконсолидирана база.

Политики и правила за управление на риска

Настоящият материал:

- е разработен в съответствие с разпоредбите на чл.70, ал.3 от ЗКИ и на основание глава осма на Регламент 575/2013 относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на регламент (ЕС) № 648/2012;

- съобразен е с указанията на БНБ за оценка на рисковете по Стълб 2 и включва данни за калкулираните рискове по Стълб 1;

- включва детайлна информация за рисковете съпътстващи дейността на Банката, политиките и подходите прилагани при управлението им, вътрешните контролни процедури за редуциране на присъщите рискове, класифицирането и оценката на видовете експозиции; калкулирането на капитал за отделните рискове, определянето на достатъчността на капитала, прогнозни данни за развитието на значими за дейността рискове и обезпечаването им с вътрешен капитал;

- цели изграждане и прилагане на надеждна система за управление на рисковете, адекватно капиталово планиране и поддържане на съответстващ обем вътрешен капитал на рисковия профил във всеки един момент от развитието на институцията, като са отчетени, прогнозирани или анализирани всички основни вероятни и негативни хипотези по отделни видове дейности.

Стратегия на развитие и стратегически цели

Стратегията на развитие на Инвестбанк АД е в пълна степен да удовлетвори реалните нужди на клиентите от банкови продукти и услуги на основата на конкурентните предимства на банката в определени сегменти на българския банков пазар.

Стратегическите цели на Инвестбанк АД са развитието на банкиране на дребно /предоставяне на потребителски и ипотечни кредити на физически лица/, както и бизнес-банкирането /предоставяне на кредити за оборотни средства на микрофирми, малки и средни предприятия/, финансирани изключително с депозити от физически и юридически лица. Инвестбанк АД се стреми да постигне своите стратегически цели чрез предлагането на иновативни продукти и услуги и индивидуален подход на обслужване в съответствие със съвременните бизнес стандарти и най-добрите банкови практики.

Стратегията на развитие на Инвестбанк АД се опира на ресурсно ориентиран подход към ликвидност и капиталова обезпеченост с цел поддържането им на нива, по-високи от регулативно изискуемите, което съответства и на прилагания от банката консервативен подход към поемане на рискове.

От началото на 2018 г. Инвестбанк АД прилага МСФО 9 (Международен стандарт за финансово отчитане), който замени МСС 39 (Международен счетоводен стандарт). Най-съществената промяна в МСФО 9 е по отношение на оценяването на рисковите експозиции. Те се класифицират при тяхното възникване в зависимост от бизнес модела, а провизирането се базира на модел на очаквани кредитни загуби и е насочено към бъдещето, докато при МСС 39 - Финансови инструменти признаване и оценяване се основаваше на модел на понесени загуби (счетоводното отчитане на загубите се признаваше при наличието на обективни доказателства, като например фактическо неизпълнение). Инвестбанк АД класифицира финансовите си активи (дългови инструменти, кредити и вземания) в съответствие с глава 4, параграф 4.1. на Регламент (ЕС) 2016 / 2067 на Европейската комисия, във връзка с последващото оценяване по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или по справедлива стойност* през печалбата / загубата въз основа на две условия:

- а) избраният от Банката бизнес модел (подход) за управление на финансовия актив.
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Амортизирана стойност – финансовият актив се оценява по амортизирана стойност, ако инструмента се държи до падеж с цел получаване на договорените парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата – установява се чрез тест на паричните потоци (SPPI test). За да изпълняват теста, паричните потоци трябва да включват стойността на парите във времето (възнаграждение само за изминалото време), надбавка за кредитен и / или ликвиден риск, надбавка за покриване на разходи и марж на печалба.

Финансовите активи се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако целта на бизнес модела е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи. Целта на този бизнес модел е управление на ежедневните нужди от ликвидност, както и поддържане на доходност от лихви, като се очаква по-често и с по-висока стойност да бъдат реализирани продажби на финансови активи. Печалбата или загубата се признават в друг всеобхватен доход, а при отписването на актива кумулативната печалба или загуба (призната до момента в друг всеобхватен доход) се отнася в печалбата или загубата.

Финансовите активи се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако не се държи в рамките на предходно описаните два бизнес модела. Очаква се активна дейност по покупко-продажба на активи от този портфейл. Управлението на финансовия инструмент е с цел реализиране на парични потоци от продажба на активите, а не от събиране на договорените парични потоци.

Прекласификация на финансови активи е допустима в редки случаи и само при промяна на бизнес модела за управление на финансовите активи. Промяната се извършва само след решение на

УС и НС на Инвестбанк АД, а промяната на бизнес модела трябва да предшества прекласификацията на финансовите активи.

Инвестбанк АД използва общия, тристепенен подход за обезценка (представен на Фиг.1 по-долу), който отразява промяната в кредитното качество на финансовите инструменти от първоначалното му признаване. Размерът на очакваните кредитни загуби, признати като коректив за обезценка, зависи от кредитния риск на инструмента при първоначалното му признаване и от промяната в кредитния риск през следващите отчетни периоди. Банката калкулира и начислява обезценки за активите оценявани по амортизирана стойност в зависимост от фазата (етапа), в който е категоризиран към отчетната дата на база очаквани кредитни загуби за 12 месеца, ако са във Фаза 1 и за целия срок на инструмента, ако са във Фаза 2 (увеличен кредитен риск) или Фаза 3 (имат обективно доказателство за кредитна обезценка). Начислените обезценки обхващат балансовата и задбалансова (неусвоена) част на активите, условните ангажименти и инвестициите във финансови инструменти (ДЦК) оценявани по амортизирана стойност.

В допълнение през 2018г. беше разработен исторически модел на понесени загуби от правен риск, в резултат на съдебни спорове, базиран на 10 годишен исторически опит. Целта е да бъде осигурен модел базиран на подходящи критерии за оценяване и признаване на обезценки в резултат от минали събития в съответствие с МСС 37 – провизии, условни пасиви и условни активи. Моделът отчита очакваните загуби от неприключените към датата на оценка съдебни дела от правен риск, несвързан с кредитен риск от обичайната кредитна дейност на Банката, по които е ответник. За оценка на потенциалните загуби от правен риск и начисляване на необходимите обезценки ежегодно се калкулира понесената от Банката финансова загуба от приключени съдебни дела не в полза на Инвестбанк АД. Отчетената финансова загуба обхваща всички извършени и заплатени разходи, в т.ч. платената сума по иска, лихви за забава, присъдени разноси, адвокатски хонорари, държавни (съдебни) такси и други извършени в хода на делото разходи.

Основни рискове, идентифицирани в банковата дейност

Финансови рискове, включващи кредитен, пазарен, лихвен и ликвиден риск.

Кредитен риск – текущият или потенциален риск за приходите и капитала, възникващ от невъзможността на длъжника да изпълни изискванията по който и да е сключен договор с банката или невъзможността да действа в съответствие с договорните условия.

Концентрационен риск: като част от кредитния риск, концентрационният риск включва големи експозиции към свързани лица и големи експозиции към групи от контрагенти със сходни характеристики, чиято вероятност за неизпълнение зависи от общи фактори като: сектор, икономика, географско разположение, вид финансови инструменти.

Остатъчен риск: подкатегория на кредитния риск – рискът, възникващ когато признати техники за измерване и редуциране на риска, използвани от банката, се окажат по-малко ефективни от очакваното.

Сетълмент риск: риск от не получаване на парични средства или закупени активи от контрагент при сделка, когато банката е доставила съответния актив или е предоставила договорените парични средства. Като категория кредит е граничен между кредитния и ликвидния риск.

Пазарен риск – текущият или потенциален риск банката да понесе загуби или намаление на капитала под въздействието на неблагоприятни промени в лихвените равнища, валутни курсове, в цените на облигации, акции или стоки в търговския портфейл. Този вид риск може да възникне при операции, свързани с поддържането на пазара, търгуване или заемане на позиция в облигации, акции,

валута, стока или деривати. Този риск включва риск от изменение на валутните курсове, дефиниран като текущото или потенциалното ниво на риск за приходите и капитала, възникващо от неблагоприятни изменения на валутни курсове.

Лихвен риск – текущият или потенциален на риск за приходите и капитала, възникващ от неблагоприятни промени в лихвените нива. Този вид риск се разглежда като част от оценката на пазарния риск за търговския портфейл и като самостоятелно оценяван вид риск за банковия портфейл.

Ликвиден риск – текущият или потенциален риск за приходите и капитала, възникващ от невъзможността на банката да посрещне своите задължения на техния падеж

Нефинансови рискове - операционен риск и репутационен риск

Операционен риск – риск от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи, или от външни събития, както и рискът за печалбата и капитала, произтичащ от нарушения или неспазване на законите, наредбите, правилата или етичните норми. Този риск включва ИТ риска, правния риск и риск от неспазване на правилата.

ИТ риск: подкатегория на операционния риск - текущият или потенциален риск за приходите и капитала, възникващ от неадекватни информационни технологии и процеси, в смисъл на цялостност и последователност на информационните потоци и възможността за тяхното управление и контрол, или възникващо от неадекватна ИТ стратегия и политика или от неадекватна употреба на тези технологии в институцията.

Правен риск и риск от неспазване на правилата: подкатегория на операционния риск - текущият или потенциален риск за приходите и капитала, възникващ от нарушение или неспазване на закони, правила, указания, споразумения, препоръчани практики и етични стандарти.

Според начините за измерване се разграничават и оценяват очаквани и неочаквани рискове.

1. Очакваните (специфичните) рискове се отнасят за отделни експозиции и подлежат на измерване, като се покриват чрез включване в цената на съответните инструменти и чрез заделяне на провизии като присъщ разход за дейността.

2. Неочакваните рискове са вероятностни, отнасят се до голяма група или всички експозиции на банката и са свързани с естествената вариация на пазарните инструменти (цени, курсове, лихвени проценти и др.).

За покриването на тези рискове банката формира капиталови изисквания по всеки вид риск.

Репутационен риск – риск за приходите и капитала в резултат на събития, които биха могли да доведат до загуба на доверието в банката или в нейните продукти и услуги от страна на нейните клиенти. Основното последствие за банката би било рязко изтегляне на депозитите, което може да предизвика ликвидна криза, включително неплатежоспособност.

Структура и организация на функциите по управление на риска

„Инвестбанк“ АД има изградена структура за управление на риска, която е независима от оперативните звена и която има необходимите правомощия, статут, ресурси и адекватен достъп до надзорния съвет.

Структурата за управление на риска обхваща системите, процесите, организационните звена и лицата, чиято основна цел е осъществяването на независима от оперативните звена функция по идентифициране, наблюдение и управление на поемания от Банката риск. При управлението на риска в Банката се осигурява идентифицирането, измерването и докладването на всички съществени рискове. Отговорните лица, осъществяващи функции по управление на риска в Банката, участват при изработването на стратегията за управление на риска, при вземането на всички решения, свързани с управлението на съществени рискове, като представят и пълен обзор на рисковете, на които е изложена или може да бъде изложена Банката.

Основните звена, пряко отговорни за управление на рисковете в Банката са:

Основните звена, пряко отговорни за управление на рисковете в Банката са:

Надзорният съвет на Инвестбанк АД, който одобрява и извършва периодичен преглед на приетите стратегии и политики за поемане, управление, наблюдение и редуциране на рисковете, на които Банката е изложена или може да бъде изложена, включително рисковете, породени от макроикономическата среда, според съответната фаза на икономическия цикъл.

Към НС са структурирани *Одитен комитет и Комитет по риска.*

Комитетът по риска - съветва Надзорния съвет и Управителния съвет във връзка с цялостната текуща и бъдеща стратегия по отношение на риска и склонността на Банката към поемане на риск, и подпомага контрола върху изпълнението ѝ от висшия ръководен персонал.

Одитен комитет - специализиран наблюдаващ орган, който наблюдава обективността на процеса на финансово отчитане, ефективността на системите за вътрешен контрол, включително практиките, свързани с вътрешния одит и управлението на риска, както и ефективността на независимия финансов одит и процедурите, създадени от управляващите Банката за защита интересите на акционерите.

Управителният съвет участва активно и гарантира разпределението на достатъчно ресурси за управлението на всички съществени рискове по Регламент (ЕС) № 575/2013, включително за процесите по оценяване на активите, както и използването на външни кредитни рейтинги и вътрешни модели, свързани с тези рискове.

Помощни органи към УС

Кредитен съвет - прилага одобрената от НС и приета от УС кредитна политика, разрешаване и предоговаряне на кредитни сделки, вземане на решения за подобряване организацията на кредитния процес в Банката, предприемане на действия за подобряване качеството на кредитния портфейл.

Съвет по управление на риска - постоянно наблюдение, анализ и оценка на рисковите фактори, съпътстващи банковата дейност в съответствие с основните принципи за Ефективен банков надзор на Базелския комитет по банков надзор.

Комитет за управление на активите и пасивите - отговаря за управлението на активите и пасивите и за ликвидността на Банката и упражнява контрол върху ликвидността на Банката, съгласно регулаторните изисквания на БНБ и действащите политики и правила за управление на ликвидността в Инвестбанк АД.

Извършва постоянен анализ на ликвидната позиция на Банката с цел навременно идентифициране на евентуална ликвидна криза, оптимизиране структурата на активите и пасивите, както и изготвяне на планове и мерки за преодоляване на евентуални кризисни тенденции с цел гарантиране платежоспособността на Банката при разумно балансиране на риск и доходност. КУАП управлява различните видове риск - ликвиден, лихвен, валутен, ценови и определя лимити по видове активи и пасиви, позиции, сделки, експозиции с цел ограничаване на валутния, лихвения и ликвидния риск, контролира и периодично анализира тяхното спазване.

Комисия за разглеждане на оспорени плащания с банкови карти - подпомага дейността на УС във връзка с постъпили жалби за оспорване на плащания, извършени с банкови карти, подобряване организацията в Банката във връзка с издаването и обслужването с банкови карти.

Комисия по сигнали, жалби и запитвания от клиенти - разглежда, анализира и взема решения, относно постъпили в Банката сигнали, жалби и запитвания от клиенти.

Комитет по информационна сигурност - Комитетът по информационна сигурност е колективен орган който изготвя и внася за утвърждаване от УС „Политика за информационна сигурност в „Инвестбанк АД“ и отговаря за редовното и периодично извършване на преглед и при необходимост актуализация съдържанието на този документ. Комитетът разглежда, обсъжда, одобрява и внася за утвърждаване от Управителния съвет всички политики и вътрешнобанкови правила, процедури и нормативни документи обезпечавачи информационната сигурност в Банката. Комитетът осъществява периодичен контрол и анализ за спазването и прилагането на вътрешнобанковите нормативни документи по информационна сигурност.

Комитет за управление на доставчиците - консултативен орган, във връзка със стартиране на процедури за избор на доставчик на системно значими за Банката стоки и/или услуги, по които се предвиждат текущи или инвестиционни разходи над 150 000 /сто и петдесет хиляди/ лева с ДДС годишно.

Комитет по възнагражденията - Комитетът по възнагражденията подпомага Управителния съвет и Надзорния съвет при осъществяване на политиката за възнагражденията в „Инвестбанк“ АД и контрола по спазването ѝ, както и за спазване на императивните изисквания и разпоредби на действащото законодателство.

Комитет по информационни технологии - Комитетът се събира в случаи когато се налага избор на доставчик на техника, закупуване на софтуер, предоставяне на услуги и др. свързано с поддръжката и развитието на информационните технологии.

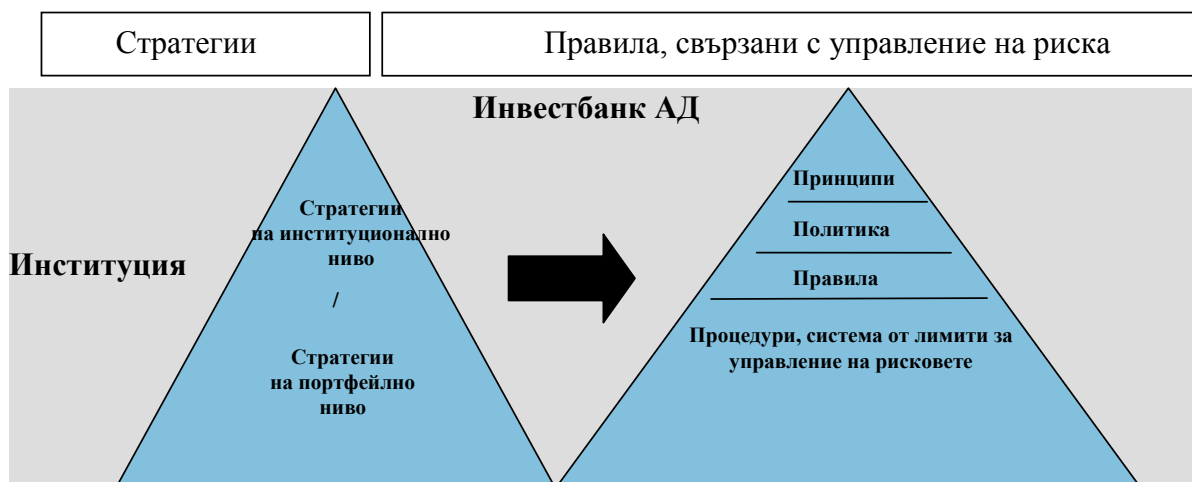
Специализираната Служба Вътрешен Одит (ССВО)

ССВО е под прякото ръководство на Надзорния съвет. Вътрешният одит подпомага дейността на Банката с цел постигане на съответствие със законовите разпоредби, контролира спазването на вътрешните правила и процедури на Банката и прави преглед на дейностите на Банката от гледна точка осигуряване на изискванията за сигурност, прозрачност и практичност чрез извършване на пълни и целеви проверки. Целта е да се защитят активите на клиентите на Банката и интересите на собствениците.

Съгласно утвърдените вътрешни правила и процедури за организация на различните видове дейности, дефинираните в тях отговорности, правомощия, контролни и обезпечителни механизми, лимити, политиката за поемане на риск се определя като клоняща към умерено консервативна. Ограничителните прагове се преразглеждат редовно, решение за разрешаване на кредитна сделка се взима в зависимост от оценката на риска и видовете продукти, при силно лимитирани условия за максимален размер и обезпечения.

Преобладаваща част от поемането на кредитен риск става на база централизиран подход. По отношение на сделки на междубанков пазар и ценни книжа, процедурите са детайлно разписани, като включват максимален обем, лимит по дължности, система за докладване и одобрение на политика от КУАП и УС. В дейността си Банката е приела, че ще поема така наречените “контролирани рискове” извършвани при обичайната дейност, които могат да бъдат управлявани чрез определяне на критични нива, лимити по видове операции, чрез системи и процедури за измерване и контрол.

Банката не би поела рискове, които не може да идентифицира количествено и качествено (такива, които не са включени в нейната рискова матрица), като на дадения етап няма строго определени продукти и сегменти, които да бъдат ограничени през 2018г. В Стратегията, в Системата за наблюдение на кредитния риск и разработената Кредитна политика са определени насоките.

Управлението на риска се осъществява на основата на ясно дефинирани политики, процедури, лимити и система на контрол, с които се осигурява адекватно, своевременно и непрекъснато установяване, измерване, наблюдение и редуциране на различните видове риск.

Основен принцип в управлението на риска е поемането на рискове, които тя е в състояние да идентифицира, измери и управлява, и които не надвишават нейния капацитет за поемане на риск.

Структура и елементи на капиталовата база

Рисковият профил на Инвестбанк АД към 31.12.2018г. съответства на приетата от ръководството умерено-консервативна политика при поемането на риск. Най-голям относителен дял в рисковата матрица към отчетната дата има кредитния риск.

Рисков профил според относителния дял на капиталовото покритие

Общ размер на рисково претеглените експозиции, в т.ч.:	100.00%
Кредитен риск, кредитен риск от контрагента	91.82%
Позиционен, валутен и стоков риск	0.12%
Операционен риск	8.06%

Банката извършва редовно вътрешен анализ на размера, вида и разпределението на необходимия капитал за покриване на всички рискове, съпътстващи дейността ѝ. Комплексният анализ включва система от правила и процедури за наблюдение, оценка и управление на кредитния, включително риск от концентрация, ликвидния, лихвения, ценовия, валутния и операционния риск. Приети са и се съблюдава изпълнението на различни лимити с цел ограничаване на рисковете, на които е изложена Банката, като акцентът е поставен на основните, определящи профила на институцията.

Достатъчността на капитала в контекста на платежоспособността и стабилния растеж е ключов момент в дейността на Банката. За осигуряване на адекватни нива на капитала и капиталови съотношения има приети Бизнес параметри за развитие до 2022 год., като в годишния бюджет за 2019 год. се акцентира към поддържане на оптимални ликвидни и капиталови съотношения и прилагане на строго прецизирана кредитна политика. Ограничаването на кредитния риск ще бъде постигнато чрез активно управление на рисковите експозиции, преразглеждане на вътрешните лимити, индивидуалната оценка на всеки проект и намаляване на единичните обеми към свързани експозиции. Банката има утвърден „План за действия при неблагоприятни обстоятелства“, където са залегнали процедурите за действия при извънредни, неблагоприятни обстоятелства и в условия на стрес с цел ограничаване на тяхното влияние. В Стратегията на Банката са отразени плановете за капитал – източници, обем и дивидентната политика. Определен е рисковият апетит на Инвестбанк АД като умерено консервативен и с акцент върху подобряване качеството на кредитния портфейл, а не върху нарастване на обема му. При разработване на стратегията, наред с набелязаните основни финансови цели е определено нивото на коефициента за капиталова адекватност, което Банката ще се стреми да поддържа през съответните години. Ръководството се стреми да повишава ефективността на управлението на пасивите, което съчетано с оптимизиране структурата и качеството на активите, ще позволи реализация на стратегията за ефективно управление.

Към 31.12.2018 общият капиталов ресурс на Банката се определя на 228,2 млн. лв. без отбивите на база регулаторни корекции, а след тях на 219,1 млн. лв. Собственият капитал е формиран от:

- акционерен (наличен)	131,667 хил. лв.
- резерви	55,345 хил. лв.
- хибридни инструменти без стимули за обратно изкупуване	39,440 хил. лв.
- подчинен срочен дълг	1,704 хил. лв.
- Намаление на капитала (корекции)	- 9,071 хил. лв.

През последните години превес в капиталовия ресурс има акционерния или базовия собствен капитал и капитала от първи ред. “Инвестбанк” АД изчислява общата капиталова адекватност като процентно съотношение между собствения капитал и рисково-претеглените си активи. Рисково-

претеглените активи представляват сумата от рисково-претеглените активи за кредитен, операционен, позиционен, валутен и стоков риск.

В съответствие с изискванията на банковото законодателство в България и инструкциите на БНБ, Инвестбанк АД спазва определени ограничения, свързани със следните съотношения:

Обща капиталова адекватност

Инвестбанк АД изчислява общата капиталова адекватност като процентно съотношение между собствения капитал и рисково-претеглените си активи. От началото на 2014г. е в сила Регламент №575/2013 за капиталовите изисквания. С влизането в сила на регламента, бяха променени и съществена част от Наредбите на БНБ. В съответствие с чл.92 на Регламент 575/2013 минимално изискуемата съотношения на капиталова адекватност са:

- съотношение на базовия собствен капитал /БСК/ - 4,5 %;
- съотношение на БСК от първи ред - 6 %;
- съотношение на обща капиталова адекватност - 8 %.

Базовият собствен капитал /БСК/ се формира от основния акционерен капитал, Фонд Резервен и другите резерви до определен размер. БСК от първи ред включва БСК и емитирания от Банката инструменти, отговарящи на изискванията за включване в БСК от първи ред. Капиталовата база е БСК от първи ред, към който се добавя други инструменти на собствения капитал като подчинен срочен дълг /капитал от втори ред/. Капиталовата база се намалява с размера на нематериалните дълготрайни активи и нереализираната загуба от финансовите инструменти на разположение за продажба в съответствие с регламентираните изисквания в преходните и заключителни разпоредби на Наредба №7 на БНБ за организацията и управлението на рисковете в банките.

С Наредба № 8 за капиталовите буфери на банките се въвеждат видовете капиталови буфери, условията и редът за тяхното формиране и актуализиране. Капиталовите буфери:

- предпазен капиталов буфер;
- специфичен за всяка банка антицикличен капиталов буфер;
- буфер за глобална системно значима институция („ГСЗИ“);
- буфер за друга системно значима институция („ДСЗИ“);
- буфер за системен риск.

От посочените капиталови буфери, Банката заделя капитал за предпазен капиталов буфер /2,5%/, буфер за системен риск /3%/ спрямо общия размер на рисково претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск и антицикличен буфер (регулаторно определен на 0% към 31.12.2018г.).

Необходим капитал за покритие на нормативно изискуемите капиталови буфери към 31.12.2018:

Капиталово покритие на рисковата експозиция на Банката в хил. лв. 2018		Обща капитал. адекватност	Капиталови буфери			Общо капиталово покритие	Допълнит. капиталов буфер ВААК	Общо необходим капитал	Общо собствен капитал (Т1+Т2) към 31.12.2018г.
			Капиталово покритие 8%	Предпазен капиталов буфер - 2.5%	Буфер за системен риск 3.0%				
Общ размер на РПЕ, в т.ч.:	1 174 198	93 936	29 355	33 131	0	156 422	23 105	179 527	219 085
Кредитен риск, риск от контрагента	1 078 085	86 247	26 952	30 248	0	143 447	13 495	156 942	
Позиционен, валутен и стоков риск	1 425	114	36	43	0	192	4 676	4 868	
Операционен риск, вкл. правен	94 688	7 575	2 367	2 841	0	12 783	1 535	14 318	
Други рискове							3 399	3 399	

В таблицата по-долу са представени данни към 31.12.2018 за Излишък (+) Недостиг(-) на Базов собствен капитал (БСК) и общо Собствен капитал след покритие на РПЕ и приспадане на задължителните капиталови буфери по Наредба №8 на БНБ.

Структура на капитала към 31.12.2018 г. в хил. лв.	Излишък след капиталово покритие	Излишък(+)/Недостиг(-) след приспадане на капиталови буфери
Базов собствен капитал (СЕТ1)	125 102	62 616
Базов собствен капитал от първи ред (Tier1)	146 929	84 443
Собствен капитал /Капиталова база / Т1+Т2	125 149	62 663

Показателите за капиталова адекватност на база отчетените данни сочат, че капиталът е достатъчен да абсорбира рисковете в усложнена среда.

Отчетените стойности за размера на капитала и капиталова адекватност към 31.12.2018:

Показатели	хил.лв.
Базов собствен капитал /БСК/	177,941
БСК първи ред /БСК + емитирани ДКХИ/	217,381
Собствен капитал	219,085

Капиталови изисквания към 31.12.2018 с изчислен Допълнителен капитал съгласно ВААК (Вътрешен анализ на адекватността на капитала) отчита рисковете по Стълб 1 (стандартизиран подход за кредитен, пазарен и операционен риск) и Стълб 2 (сценарии за негативни проявления по отношение на лихвен, ликвиден, репутационен, стратегически риск и риск от концентрация):

Рисков профил към 31.12.2018	Регулаторно капиталово изискване 8%	Капиталови буфери 5.5%	Общо регулаторно изискване 13.5%	Допълнителен капиталов буфер ВВАК	Общо необходим капитал	Собствен капитал
1.Кредитен риск	86 247	57 200	143 447	13 495	156 942	
1.1. Влошаване на кредитното качество				935		
1.2. Намаление цените на имотите				5 993		
1.3. Комбиниран сценарий 1.1 и 1.2.				6 567		
2.Позиционен, валутен и стоков риск	114	78	192		192	
3.Лихвен риск в банков портфейл				4 676		
4.Операционен риск	7 575	5 208	12 783	1 535	14 318	
4.1. В т.ч. Правен риск				555		
5.Ликвиден риск						
6.Други рискове				3 399	3 399	
6.1. Ценови риск от придобити имоти				3 399		
ОБЩО	93 936	62 486	156 422	23 105	179 527	219 085

Отчетеният капиталов излишък/недостиг на СЕТ1 е +62,616 хил. лв. след покритие на стандартизирана оценка на рисковете по Стълб 1 и задължителни капиталови буфери, а на Общо собствен капитал (Г1+Г2) е +62,663 хил. лв.

Ливъридж

Ливъриджът представлява отношението на относителния размер на активите, задбалансовите задължения и условните задължения на дадена институция за плащане или предоставяне на обезпечение, включително задълженията, произтичащи от получено финансиране, поети ангажименти, деривати или репо споразумения (без задълженията), които могат да се изискат само при ликвидация спрямо собствения капитал на тази институция.

Рискът от прекомерен ливъридж произтича от уязвимостта на дадена институция поради равнището на ливъридж или на условен ливъридж, което може да наложи включването на непредвидени корективни мерки в плана за дейността, в т.ч. спешна продажба на активи, която може да доведе до загуби или до преоценка на оставащите активи на институцията.

Информация относно отношението на ливъридж и мярката за общата експозиция, използвана при изчисляване на отношението на ливъридж.

		Експозиция с оглед на отношението на ливъридж: Отчетна референтна дата
Ред	Стойности на експозицията	010
290	Обща експозиция с оглед на отношението на ливъридж — при използване на "напълно въведено" определение на капитал от първи ред	2 161 466
300	Обща експозиция с оглед на отношението на ливъридж — при използване на „преходно“ определение на капитал от първи ред	2 159 663
Ред	Капитал	
310	Капитал от първи ред — "напълно въведено" определение	189 804
320	Капитал от първи ред — „преходно“ определение	188 001
Ред	Отношение на ливъридж	
330	Отношение на ливъридж — при използване на "напълно въведено" определение на капитал от първи ред	8.78%
340	Отношение на ливъридж — при използване на „преходно“ определение на капитал от първи ред	8.71%

Риск от концентрация

Основното проявление на риска от концентрация е в кредитния портфейл на Банката. Изложеността към риск от концентрация е значително минимизирана през последните години, до известна степен контролируема и добре прогнозируема на база постигната диверсификация на портфейлите, избор на лимити и стриктното им съблюдаване. При управлението се цели постигането на балансиран портфейлен микс чрез фокусиране от една страна върху ритейл клиентите, а от друга страна върху корпоративните клиенти, така че концентрацията на риска да се поддържа в установените лимити, описани подробно в Правила за риск от концентрация (Лимитна рамка).

Що се отнася до лихвения риск в общия банков портфейл, оценката направена в съответния раздел показва умерена и контролируема изложеност, която е обусловена от прилаганата до момента взаимнообвързана лихвена политика по активни и пасивни операции, извършвани промени, съобразени напълно с поставените цели за рентабилност, съответно капитал и като цяло провеждана стабилна, последователна и качествена политика спрямо клиентите на институцията. Предвид стабилната икономическа обстановка в България и на международните пазари и липсата на индикации за рязко повишаване на лихвените нива през 2019г. обявяваният ежемесечно от БНБ основен лихвен процент (средната аритметична величина от стойностите на индекса ЛЕОНИА Плюс) е в размер на 0.00%, затова не се отчита необходимост от заделяне на допълнителен капиталов буфер.

По отношение на валутния риск (възможността Банката да претърпи загуби или да пропусне печалби вследствие на неблагоприятни промени на валутните курсове), Банката счита, че същия е несъществен, поради поддържане във всеки един момент по всяка една от валутните двойки на открита банкова валутна позиция съществено под регулативно определения праг от 2% от капиталовата база. Към 31.12.2018 г. Банката отчита обща открита валутна позиция в размер на 4.9 млн. лв., формирана предимно от позиции в щатски долари.

Що се отнася до ликвидния риск, въпреки че до момента Банката е прилагала високо ефективна политика по отношение управлението на ликвидната позиция и затруднения от такъв характер не са регистрирани, пазарните условия биха могли да обусловят стесняване на ликвидните параметри за всички пазарни участници. Предвид изложеното считаме, че влиянието на икономическата и политическа обстановка ще има съществено значение по отношение на видовете риск, на които са изложени финансовите институции и едно сериозно сътресение на пазара може да доведе до проявление на такива рискове, които не са определящи за профила на институцията към даден момент.

Политиката на Инвестбанк АД при оценката и класификацията на кредитните експозиции е съобразена с изискванията на МСФО и БНБ и се основава на цялостен анализ на финансовото състояние на кредитополучателя, източниците за изплащане на задължението и редовността на обслужване на дълга. Ако Банката има повече от една експозиция към лица, които могат да се разглеждат като носители на общ риск, тези експозиции се класифицират в групата на лицето с най-висока степен на риск. Банката формира провизии за общ кредитен риск за обслужвани експозиции (без съществена забава) и групирани на портфейлна основа, за покриване на съществуващи загуби и

рискове, които не могат да бъдат конкретно определени за всяка експозиция поотделно. Органът за определяне на размера провизии за загуби от обезценка е Съвет по управление на риска.

Капиталов план на Инвестбанк АД - разработен е в съответствие с набеязаните цели за развитие и постигането на определени количествени и качествени показатели.

Акцентът при изготвяне на капиталовия план е поставен върху:

— качествената първоначална оценка на бизнес начинанията и съответно правилното дефиниране и идентифициране на рисковете в дейността;

— прилагане на ефективни контролни процедури по спазване на регулативната рамка и вътрешни лимити, целящи поддържане на риска в приетите от Банката приемливи граници;

— навременно оценяване на всички съществени рискове с калкулиране на ефекта от тях върху капиталова адекватност;

— разработване на прогнозни варианти (тримесечен хоризонт) при отчитане на очаквано изменение в активните операции и влиянието им върху капиталовата позиция;

— провеждане на стрес тестове за оценка на неблагоприятни, но вероятни събития върху различните бизнес направления.

Предвижданията на банката са за умерен ръст на собствения капитал с 5% до 229,344 млн. лв. до 2022 год. посредством капитализиране на планираната печалба и запазване на основните капиталови съотношения (Базов собствен капитал от 1-ви ред CET1 и обща капиталова адекватност T1+T2 значително над минимално изискуемите 4,5% и 8,0% (13,25% и 16,0% съответно).

Експозиция към кредитен риск от контрагента

Кредитният риск от контрагента възниква при сделки с дериватни инструменти, репо-сделки, сделки по предоставяне/получаване в заем на ценни книжа или стоки, транзакции с удължен сетълмент и представлява риска контрагентът по определена сделка да изпадне в неизпълнение преди окончателния сетълмент на паричните потоци по сделката. Всяка банка-контрагент получава рискова рейтингова категория в съответствие с официалния ѝ рейтинг или с присъдения ѝ вътрешен такъв.

Кредитната политика, определя ръководните принципи за организация, управление и мониторинг на кредитните рискове. Целта е да се осигури адекватна възвръщаемост след провизии в кредитния портфейл, при съобразяване със съответните стандарти на кредитната дейност, поддържане на кредитните рискове в устойчиви граници и свеждане до най-ниско възможно ниво на просрочията на портфейлна и индивидуална основа. За постигане на тази цел, качеството на кредитите има приоритет пред разширяването на кредитната дейност.

С цел установяване на рисковите експозиции, при които се наблюдава нарастване на риска се оценяват и класифицират критерии, определящи степента на кредитен риск, включващи:

- Наличие на просрочия – стойност и срок на забава;
- Оценка на финансовото състояние на длъжника;
- Качествен анализ на клиента, който отчита всички обстоятелства (външни и вътрешни), които биха могли да затруднят погасяването на задълженията;
- Източници на изплащане на задълженията на клиента;

- Вид и ликвидност на предоставеното обезпечение;
- Ранни индикатори за предупреждение;
- Целево изразходване на средствата от кредита.

Инвестбанк АД има разработена система от лимити (лимитна рамка), която се изготвя, анализира и докладва на Управителния съвет всеки месец с оглед ограничаване на поемания риск.

Експозиция към кредитен риск и риск от разсейване

Кредитният риск представлява риск, който Банката може да понесе при загуби от неизпълнение на договорни задължения от страна на контрагента. Кредитният риск може да бъде обусловен от невъзможност (или нежелание на клиента) да изплати задължението си към Банката; от вида на обезпечението - при промяната на стойността му, спад на търсене и предлагане; риск от концентрация произтичащ от формирани рискови индикатори и др. Дейностите по идентифициране, наблюдение, управление на кредитния риск и ограничаване на негативното му проявление са регламентирани в приетите вътрешни нормативни документи. В тях подробно са разгледани сделките - носители на кредитен риск, правомощията на ангажираните с кредитна дейност подразделения и служители, правомощията за разрешаване, процедурите и дейностите за предварителен, текущ и последващ контрол, вида и количеството на приеманите обезпечения, необходимите застраховки. Кредитната дейност и смекчаването на риска е подсигурано от цялостна система от правила и процедури, обхващащи кредитния процес от оценка на клиента, докладване, разрешаване, предварителен и последващ контрол и мониторинг. През 2017г. се разгледаха и актуализираха Правилата за риск от концентрация, Политиката за обезпеченията, Политиката за оценка на рискови експозиции и Лимитна рамка.

Качество на кредитния портфейл на Инвестбанк АД към 31.12.2018г.

Новоразрешени кредити 01.01.2014 - 31.12.2018		Обслужвани	Необслужвани			% Необслужвани от общо		
			С налични просрочия	без просрочие	Общ необслужвани	С налични просрочия	без просрочие	Общ необслужвани
Физич. Лица	99 658	98 428	993	238	1 231	1.00%	0.24%	1.23%
Юрид. Лица	537 439	445 691	83 431	8 317	91 748	15.52%	1.55%	17.07%
Общо	637 097	544 118	84 424	8 554	92 979	13.25%	1.34%	14.59%

За периода 01.01.2014г. - 31.12.2018г. Инвестбанк АД е предоставила нови кредити в размер на 637,1 млн. лв., от които 537,4 млн. лв. на корпоративни клиенти. Класифицираните като “необслужвани” кредити на корпоративни клиенти представляват 17,1% от всички кредити на юридически лица, от които 15,5% са с налични просрочия над 90 дни, а 1,6% са класифицирани, без да имат просрочия над 90 дни. Промените в кредитните процеси и активната работа по всяко нововъзникнало просрочие резултатират положително върху качеството на кредитния портфейл на новоотпуснатите заеми. Необслужваните експозиции към физически лица по новоразрешени кредити за последните 5 години са едва 1,23%.

Всички рискови експозиции класифицирани в категории „необслужвани” се оценяват индивидуално. За рискови експозиции класифицирани в категории „обслужвани” се начисляват колективни провизии на портфейлен принцип.

Рискът от концентрация на общ фирмен портфейл е изследван в следните направления:

Риск от концентрация по отрасли

Отрасъл	Относителен Дял 2018г.	Относителен Дял 2017г.
Административни и спомагателни дейности	0,14%	0,00%
Добивна промишленост	2,36%	2,10%
Доставяне на води; Канализационни услуги, Управление на отпадъци и възстановяване	3,11%	0,00%
Други дейности	0,31%	2,50%
Държавно управление	0,75%	1,40%
Култура спорт и развлечение	0,45%	0,00%
Образование	0,03%	0,00%
Операции с недвижими имоти	10,64%	10,60%
Преработваща промишленост	12,44%	12,40%
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	8,69%	8,40%
Професионални дейности и научни изследвания	0,85%	0,00%
Селско, горско и рибно стопанство	8,88%	8,40%
Строителство	15,69%	15,40%
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; Далекосъобщения	0,31%	0,00%
Транспорт; складирене и пощи	7,76%	8,10%
Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети	19,25%	20,80%
Финансови и застрахователни дейности	4,81%	6,20%
Хотелиерство и ресторантьорство	3,19%	3,60%
Хуманно здравеопазване и социална работа	0,32%	0,20%
Обща сума	100,00%	100%

Рискът от концентрация не е съществено изявен. Основание за това дава и индивидуалният преглед на експозициите в подпортфейлите, установеният среден размер в отделните извадки, степен на разпознаваемост на клиента, перспектива пред отрасъла или кредитирано мероприятие, обвързано с оценка за промяна в търсенето, отчетени просрочия. За ограничаване на риска от едновременно влошаване на кредити на фирми, ситуирани в един отрасъл и диверсификация на риска са въведени отраслови лимити. Отрасли „Търговия, ремонт и техническо обслужване”, „Строителство”, „Преработваща промишленост“, са идентифицирани като носители на по-висок риск, поради относително по-високата им концентрация спрямо останалите отрасли. Въпреки това към 31.12.2018г. няма отрасъл, в който да се наблюдава концентрация над 20%. За влошените експозиции са заделени необходимия размер балансови провизии. За останалите експозиции, преобладаващо е редовното издължаване и без идентифицирани потенциални проблеми, Банката не очаква съществени негативи в бъдеще.

Риск на разпределението по остатъчен размер (риск на единичния съществен размер)

Експозициите са разпределени по остатъчен дълг. Разпределението по избрани диапазони показва добра диверсификация по отношение на концентрацията по размер:

Остатъчен размер	Амортизирана ст-ст в хил. лева	% относителен дял	Брой експозиции	% относителен дял
До 500 хил. лв.	216 220	25,4%	6 676	96,5%
До 2 млн. лв.	183 015	21,5%	181	2,6%
До 10 млн. лв.	211 131	24,8%	49	0,7%
Над 10 млн. лв.	239 799	28,2%	15	0,2%
Общо	850 165	100,0%	6 921	100,0%

Географско разпределение на експозициите

Инвестбанк АД няма подразделения извън България и дейността и е концентрирана изцяло на местния пазар. Към 31.12.2017г. най-съществената част от експозицията на Банката се формират от експозиции към резиденти на България – 91,8%, страни от еврозоната – 3,7% и други страни 4,5%.

Външен кредитен рейтинг

Инвестбанк АД признава оценките на рейтинговите агенции Standard & Poor's, Moody's, Fitch Ratings и Българска агенция за кредитен рейтинг (БАКР). Ако са налице кредитни оценки, присъдени от две признати АВКО и те изискват различни рискови тегла, банката прилага по-консервативното от тях.

Вътрешен кредитен рейтинг

Оценяването на кредитното качество на кредитополучателите в Инвестбанк АД се извършва посредством специализиран софтуер с модул за оценка на физически лица (скоринг система) и модул за оценка на юридически лица (рейтинг система).

- Скоринг – оценката на клиента за определяне кредитоспособността му се основава на изготвяне на рисков профил и съответствие на кредитната сделка със стандартните продуктови параметри на Банката. За целта се оценяват набор от критерии, към всеки от който се причислява цифрова оценка. Критериите са с различно тегло, като сборът им формира общата оценка на клиента.
- Рейтинг - оценка на кредитния риск и присъждане на вътрешен кредитен рейтинг по кредити на юридически лица се прилага за всички кредитни сделки. За определянето на кредитния риск са избрани набор от показатели, получаващи цифрова оценка. Те са обособени в три основни групи с различно тегло в общата оценка – финансов риск (оценяват се финансови показатели от заверен годишен финансов отчет), бизнес риск (оценява се мениджмънт, стратегия, пазарен, конкуренция и др.) и общ риск (оценка на валутен, географски, макроикономически, екологичен и други рискове).

При прилагане разпоредбите на при вътрешно-рейтинговия подход - информация за експозициите, разпределени по категории и рискови тегла

На този етап Банката не използва вътрешно-рейтинговия подход за претегляне на кредитния риск.

Капиталови изисквания за позиционен риск и сетълмент риск за инструментите в търговския портфейл, а също и за валутния и стоковия риск за цялостна дейност

Банката изчислява капиталовите изисквания за пазарен риск на инструментите в търговския си портфейл, като за целта прилага стандартизирания подход, който включва изчисляване на капиталовите изисквания за позиционен, валутен и стоков риск. Позиционният риск е рискът от промяна в цените на дългови и капиталови инструменти в търговския портфейл и включва два компонента – специфичен позиционен и общ позиционен риск. Специфичният позиционен риск е риск от промяна в цените на инструментите, породен от емитента, а общият позиционен риск е рискът от промяна на лихвените нива. Към 31.12.2018г. търговският портфейл на Банката включва само държавно гарантирани български ценни книжа и е в размер на 3 665 хил. лв. Наред със стандартизирания подход за оценка на пазарния риск в търговския портфейл, Банката прилага и:

— дюрационен подход – чрез модифицираната дюрация оценява процентната промяна в стойността на портфейла като резултат от (малка) промяна в лихвените проценти, съответно изчислява капиталово покритие;

— метода Стойност под риск - VaR (чрез използване на специализиран софтуер). Оценката на пазарния риск на портфейла се определя с една цифра, показваща загубата в стойността, която с определена степен на вероятност няма да бъде превишена, за определен времеви хоризонт. Изчислява се на база променливостта на различните рискови параметри, отчита се корелацията между тях и на тази база се определя промяната в портфейла спрямо текущата му пазарна стойност. Използваният модел за определяне на стойността под риск е “Монте Карло симулация”, по стандартен сценарий, времеви хоризонт от един работен ден, степен на доверителност 99 % и стандартно отклонение от 2.33.

Съгласно изложеното в началото (рисков профил и същественост на видовете риск, рисков апетит и политика) и въведените в дейността ограничителни прагове и механизми за смекчаване на риска, процедурите и правомощията при вземане на решения по сделки, цялостната политика на Банката по поемане на рискове се определя като клоняща към умерено консервативна. Такава е в частност и прилаганата по отношение на пазарните рискове, основно изявени в поддържания от Банката търговски портфейл – ценни книжа държани за максимизиране на доходността в краткосрочен план. Качественото управление на пазарния риск се подсигурира от създадените и прилагани вътрешни правила с ясно дефинирани насоки, отговорности и контролни процедури

За ограничаването на пазарните рискове при формиране на търговски портфейл в съответните правила са определени основните изисквания при формирането му по отношение на емитент,

срочност, вид на лихвата, като приоритет имат държавно гарантираните инструменти и тези с фиксирана доходност.

По отношение на лихвеният риск на ценните книжа с фиксирана доходност Банката прилага диверсифициран подход в зависимост от състоянието на лихвения пазар за съответната валута, формата на кривата на доходност на облигациите за съответната валута, очакванията за движението на основните лихвени проценти за съответната валута. В зависимост от формата на кривата на доходност, Банката увеличава или намалява относителния дял на ценните книжа с по-ниска или по-висока модифицирана дюрация с цел реализиране на печалби или избягване на загуби, което е и основния момент при дефиниране на портфейла, държан за търгуване. Банката използва 3 дюрационни зони при определяне на лимити за ограничаване на лихвения риск: от 0 до 1, от 1 до 3.6, над 3.6 г. Въпреки, че този риск е принципно основен, Банката счита че същия не е съществено изявен.

По отношение на валутният риск Банката счита, че той е несъществен поради поддържаните балансирани открити валутни позиции във всеки един момент. По правило Банката не заема открити валутни позиции с цел финансиране на инвестиции в една валута, чрез продажба на друга валута. През 2018г. откритата валутна позиция е под определения праг от 2% от Капиталовата база, (дефиниран лимит), посредством който се контролира откритата валутна позиция. За управление на валутният риск са дефинирани лимити за открити позиции (по банки и длъжностни лица за сключване на сделки) и приемливо равнище на дисбаланс между активните и пасивните операции, размер на еднократно открита позиция и срок за нейното закриване.

Лихвен риск в банковия портфейл

Основният документ регламентиращ оценката, наблюдението и управлението на лихвения риск са вътрешните правила на Банката за контрол на пазарните рискове, дефиниращи използвания метод, случаите при които може да се прояви лихвения риск, системата и формата за докладване. За текущо измерване на лихвения риск Банката използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/ дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент, разпределяйки чувствителните към лихвата инструменти в избрани матуритетни зони. Посредством изготвяните ежемесечни отчети и анализи на постигнатите лихвени спредове, изменчивост в цените и структурата на активите и пасивите, прилаганите сценарии за промяна (на тримесечие – паралелна и непаралелна промяна на лихвените проценти), се цели създаване на достатъчна база за провеждане на ефективна лихвена политика и игнориране на възможностите за „загуба на доходност“. Подходът е усъвършенстван с разработената и прилагана методика за оценка на лихвения риск на инструментите класифицирани в банков портфейл. Методиката обхваща всички доходносни активи и разходносни пасиви, включително и дериватни инструменти (ако има такива) чувствителни към лихвата. Разпределени са в 15 скали според вида на лихвата. Инструментите с плаваща лихва се разпределят според най-близката промяна на използвания лихвен индекс като база. Тези с фиксирана лихва се разпределят според остатъчния матуритет, с отчитане на падежиращите главниците по периоди при кредитите. Дисбалансът се

отчита по избраните времеви диапазони, по трите основни валути – лева, евро и долари и обобщено. Във всеки срок е определена средната цена. Изчислява се лихвеният спред. За оценка на лихвения риск в банков портфейл се идентифицират чувствителните към лихвата инструменти – кредитите на физически лица с фиксирана лихва са определени като нечувствителни към пазарни изменения, поради невъзможността за изменение на договорения лихвен процент. По отношение на пасивите принципно като нечувствителни са определени разплащателните средства на фирми и граждани, като презумпцията тук е, че поради ниските нива по тези сметки, клиентите поддържат салда по причини различни от доходност, т.е. нарастването на лихвите на пазара не е водещия фактор, а определящо е удобството, продуктовата гама, бързината и качеството на услугите. Основният лост, който Банката използва за управление на лихвения риск е прилагане на съпоставима лихвена политика по активи и пасиви (от гледна точка на фиксирани и плаващи лихвени проценти), така че да се осигури корелирано движение на доход и разход при обичайно развитие.

Експозиция към операционен риск

Операционен риск е рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи или от външни събития, включително правен риск. Операционни събития са тези, които могат да доведат до отрицателен резултат или допълнителни разходи и отклонение от очакваните резултати в следствие на грешки и неправилно функциониране на системи, хора, процеси. Загуба от операционно събитие е финансовият ефект, свързан с проявление на операционни събития и подлежащ на отразяване във финансовите отчети на Банката, включително пропуснатите ползи. Загубата от операционно събитие може да настъпи в резултат на кражби, измами, неспазване на вътрешната нормативна уредба, външни разходи – свързани с участия в съдебни дела, изготвяне на експертни оценки за изясняване на операционни събития, предприети регулативни мерки срещу Банката (наложени санкции, глоби), изплатени компенсации на служители, клиенти или трети страни, загуба на право на обратен иск/регрес, в следствие на неуспешно приключили сделки, претърпени загуби или нанесени щети на материални активи и др.

Банката е определила и наблюдава основните ключови индикатори, пораждащи операционен риск:

- човешки грешки – опасност от злоупотреби, поради занижени, несъществуващи или несъвършени контролни процедури, както и от несъзнателни грешки поради непознаване на продуктите, недостатъчно обучение на персонала, сложност на прилаганите процедури, както и липса на опит, невнимание, умисъл, недостиг на персонал;

- информационни системи – използване на некоректни модели, неправилна обработка на данни, използване на грешни данни, използване на неподходящи за нови продукти системи или въвеждане на нови източници на данни, нива на достъп до системите, съхранение на данните, срив в информационните и/или комуникационните системи;

- организация на дейността – неподходящо структуриране и разпределение на задълженията, липса на подходящи процедури, нарушения в установените процеси, неспазване на указанията и провежданите политики;

- външни фактори – злоупотреби, измами от външни лица, предумишлени действия, природни бедствия и др. с външно проявление.

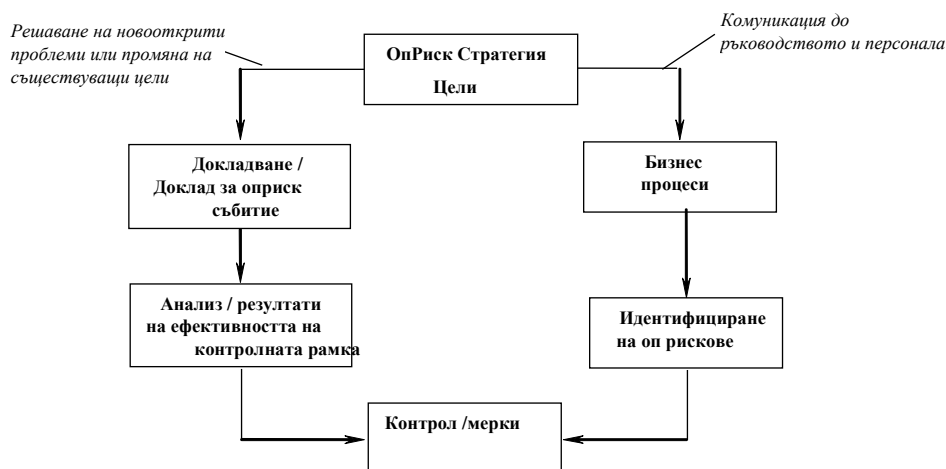
През 2018г. брутната (първоначална) загуба от регистрираните операционни събития е 561,6 хил. лв., а за предходните две е 418,5 хил. лв., докато нетната (финална) загуба е относително константна – под 10 хил. лв. годишно (8,6 хил. лв. за 2018г.)

Инвестбанк АД изчислява капиталовите изисквания за операционен риск по метода на базисния индикатор (основен метод) чрез умножаване на средногодишния брутен доход по коефициент 0,15. Средногодишният брутен доход се формира от сумата на положителните стойности на нетния лихвен и нетния нелихвен доход, усреднени за последните три календарни години на базата на одитирани данни. Годишният брутен доход за всяка отделна година се изчислява преди да са приспаднати провизиите за обезценка и оперативните разходи. При изчисляване на годишния брутен доход не се включват реализираните доходи от продажба на ценни книжа в банковия портфейл, нерегулярни и извънредни доходи и получени обезщетения по сключени застраховки.

Операционният риск се идентифицира и измерва възможно най-изчерпателно с цел набелязване на подходящи мерки за неговото избягване, редуциране, прехвърляне или съзнателно поемане на риска и определяне на приоритетите.

За вътрешни цели Банката прилага и допълнителен метод - стандартизирания подход за изчисляване на капиталовото изискване за операционен риск. Използваният метод се базира на прилагането на различни рискови тегла към доходите от осем основни групи дейности (бизнес направления).

Управлението на операционния риск се осъществява по следния начин:

Капиталовото изискване за операционен риск при стандартизирания подход се определя като средноаритметична величина от сумата на капиталовите изисквания по отделни видове дейности за последните три години, като за целта се изчислява брутният годишен доход за всяка дейност поотделно. Принципите и критериите за разпределение на брутният годишен доход, както и съставните му елементи и приспадания са в съответствие с регулаторните изисквания. Рисково претеглените експозиции за операционен в т.ч. и правен риск са в размер на 94 688 хил. лв. Регулаторно заделения капитал за 2018г. е в размер на 7 575 хил. лв.

От 2018г. Инвестбанк АД използва модел за оценка на потенциалните загуби от правен риск и начисляване на необходимите обезценки. В калкулацията на допълнителен капиталов буфер е предвидено едновременно двукратно нарастване на загубите чрез коефициента за LGD и два пъти увеличение на експозицията за потенциална загуба - EAD. Резултатът от калкулацията е допълнителна потенциална загуба от 555 хил. лв., за които Банката е заделила калкулирания размер на обезценка.

Капиталови инструменти в банковия портфейл

Вложенията на Банката в капиталови инструменти, най-общо се разделят на:

- Борсово търгуеми акции и дялове
- Капиталови участия в дружества с цел осъществяване и обезпечаване на обичайната дейност на институцията

Капиталовите инструменти в банковия портфейл са класифицирани като инструменти на разположение за продажба. Първоначално се отчитат по цена на придобиване, която включва и разходите по сделката. След първоначалното им признаване се оценяват по справедлива стойност, с изключение на онези за които няма пазарни котировки на активен пазар и чиято стойност не може да бъде оценена надеждно. Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, справедливата стойност се установява, използвайки техника за оценка. Те включват използване на скорешни преки сделки между информирани, съгласни страни (ако има такива), справка с текущата справедлива стойност на други инструменти, които са сходни по същество, анализи на дисконтираните парични потоци и модели с цени на опции. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент. Най-добрият показател за справедливата стойност на един финансов инструмент при първоначално признаване е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на даденото или получено възмездяване или въз основа на техники за оценка, чиито променливи включват само данни от явни пазари. Когато цената по сделката е най-добрият показател за справедливата стойност при първоначално признаване, финансовият инструмент се оценява първоначално по цена на сделката и всяка разлика между тази цена и стойността, получена първоначално от модел за оценка се признава впоследствие в печалбата или загубата в зависимост от

отделните факти и обстоятелства по сделката, но не по-късно от момента, когато оценката е изцяло подкрепена от явни пазарни данни или сделката е приключена.

Справедливите стойности отразяват кредитния риск на инструмента и включват корекции за осчетоводяване на кредитния риск на Банката от и на отсрещната страна при необходимост. Оценките на справедливата стойност, получени от модели, се коригират според всички останали фактори, като ликвиден риск или несигурност на модела, до степента, в която според трето лице, участващо на пазара, би ги взело под внимание при оценяване на сделка.

Секюритизация

Банката не прилага секюритизация за отчетния период.

Политика и практика за възнагражденията за категориите персонал

Политиката за възнагражденията в Инвестбанк АД създава вътрешната регулаторна рамка за всички форми на постоянни и променливи възнаграждения, като работни заплати, възнаграждения по договори за управление и други финансови и материални стимули, включително бонуси, начислявани и изплащани на:

1. висшия ръководен персонал;
2. служители, чиято дейност е свързана с поемане на рискове;
3. служители, изпълняващи контролни функции;

4. всички служители, чиито възнаграждения са съизмерни с възнагражденията на служители по т. 1 и 2 и чиито дейности оказват съществено влияние върху рисковия профил на Банката.

Управителният съвет на Банката носи отговорност за стриктното прилагане на Политиката с оглед спазване на регулациите, определени със ЗКИ и Наредба № 4 и останалите разпоредби на действащото законодателство.

Комитетът по възнагражденията, създаден на основание и функциониращ в съответствие с изискванията на Наредба №4 подпомага осъществяването на контрола върху прилагането на Политиката по формиране на възнагражденията. При осъществяване на дейността си Комитетът по възнагражденията приема компетентни и независими решения (председателят и членовете на Комитета не могат да бъдат изпълнителни членове на съвета на директорите) по отношение на политиките и практиките за възнагражденията. Комитетът предлага решения за възнагражденията, като отчита влиянието им върху риска и неговото управление в Банката и дългосрочните интереси на акционерите и инвеститорите.

Независимо, че през 2018г. и предходните години в Банката не са прилагани бонусни схеми за стимулиране и не са изплащани променливи възнаграждения на служителите в Политиката за възнагражденията е обхваната регулаторната рамка по Наредба №4 на БНБ, като са въведени и оповестени задължителните принципи.

В случай, че Банката не е (или има вероятност да не бъде) в състояние да поддържа стабилна капиталова база, то тя задължително намалява общия размер на променливите възнаграждения за

отчетната година, както и този на разсрочените възнаграждения /включително е възможно възстановяване на изплатени или придобити възнаграждения/.

Банката прилага правилото за последваща корекция въз основа на риска, като по решение на Управителния или Надзорния съвет може да коригира променливото възнаграждение в посока надолу.

Разпоредбите на Политиката за формиране на възнагражденията се довеждат до знанието на всички останали служители на Банката, чрез поместването ѝ на вътрешната корпоративна страница, с осигурен достъп до нея за всички служители.

Разходите за персонала включват разходи за заплати, социални и здравни осигуровки, вноски към фонд професионална квалификация и безработица, вноски към фонд за гарантиране заплатите на работниците и служителите начислени в съответствие с разпоредбите на местното законодателство. Към 31.12.2018 г. персоналот на Банката наброява 732 служители; (31.12.2017 – 742, 31.12.2016 - 756, 31.12.2015 – 823).

Данни в хил. лв. към:	2016	2017	2018
Разходи за персонал	14 963	14 189	15 359

Възнагражденията на изпълнителните директори и Управителния Съвет към 31.12.2018г. са в размер на 458 хил. лева (2017 г.: 417 хил. лв.), а на Надзорния Съвет са в размер на 376 хил. лева (2017 г.: 376 хил. лв.).